

Irinyi János kémiaverseny, Nemzetközi döntő

2022. április 1-3., Debrecen

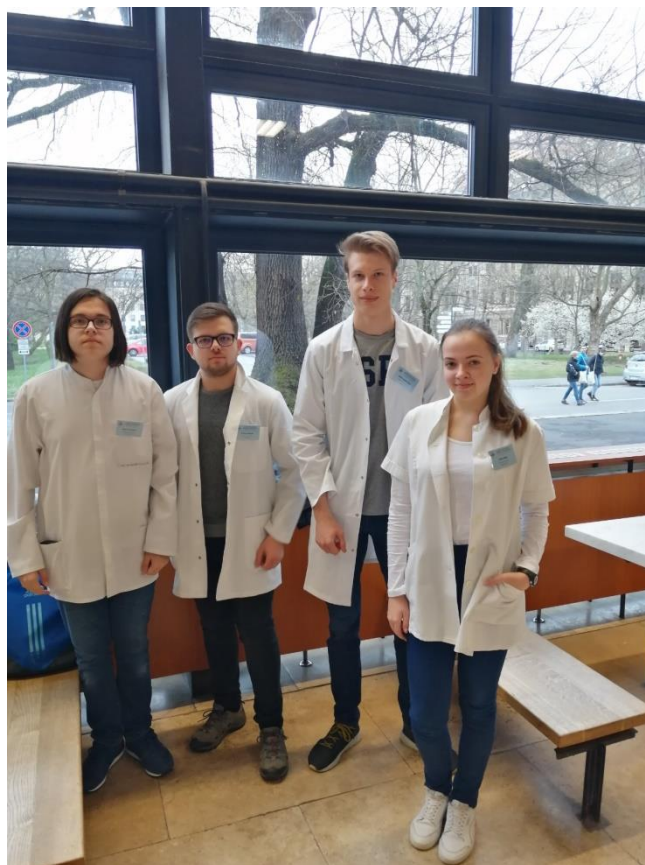
Az Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny II. fordulójának a IX-XI osztályos diákjai közül az első 6 helyezett magyarországi országos döntőbe jutott, amelyet az idén is a Debreceni egyetemen szerveztek meg a Magyar Kémikusok Egyesületével közösen.

A program szerint április 1-én délután 2-től volt a regisztráció, ahol minden diákot és felkészítő/ kísérő tanárt személyre szóló kis ajándécsomaggal vártak. Az ünnepélyes megnyitóra az Élettudományi épület, nagy előadóterme adott helyett, itt a versenybizottság elnöke, Dr. Ósz Katalin és szervezőbizottság elnöke Dr. Várnagy Katalin köszöntötték a résztvevőket.

Szombaton program reggel 6 órától kezdődött, reggelivel, majd a kémiaóraszám függvényében különböző csoportba felosztott diákcsoportok elfoglalták a helyüket a termekben. Az I. a, I. b és I. c kategóriás diákok (IX- osztályos diákok) az írásbeli vizsgával kezdték az Élettudományi Épület tantermeiben, amely időtartama 150 perc volt (8-10,30 között). Ez idő alatt a II. a, II. b és II. c kategóriába sorolt diákok (X és XI-es diákok) a gyakorlati fordulón teljesítettek, a Kémia épület tanuló laborjaiban (beosztás szerint). A gyakorlati forduló időtartama 2 óra volt (8-10 között). Mindkét kategóriának az elméleti és gyakorlati forduló között volt egy óra szünet. Majd a diákcsoportok helyett cseréltek, az I. a, I. b és I. c kategóriás diákok 11,30-tól gyakorlati fordulón vettek részt, míg a II. a, II. b és II. c kategóriába sorolt diákok 11,00-tól az írásbeli megmértetésen vettek részt. Az ebéd után a diákoknak szabad foglalkozás volt, míg a javításra jelentkezett tanárok a dolgozatok osztályozásával voltak elfoglalva, egészen 19,30-ig, amikor egy érdekes előadást hallgathattak végig, a képkalkotásról (orvosi és nemcsak) és a felhasznált vegyületek érdekes világáról,

amelyet Dr. Tircsó Gyula, a Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar Kémiai Intézetében a Ritka(föld)fém Kutatócsoport vezetője, mutatott be. Majd az előadás után részleges eredményhirdetésre került sor. Természetesen a teljes eredménylista a verseny honlapján (<https://kemia.unideb.hu/hu/irinyi-janos-orszagos-kozepiskolai-kemiaverseny-2022>) megtekinthető volt pár órán belül.

Én (Dr. Gál Emese) mint kísérő tanár vettem részt a versenyen, részt vettem a javító tanári csoportban is. Saját észrevételeim szerint az elméleti próbán kapott feladatok, elméleti és számolásos feladatok egyaránt, úgy voltak összeállítva, hogy a logikus, gyors megoldási stratégiát helyezték előnybe, vagyis voltak olyan feladatok, ahol a számolás levezetése a feladatnak nem kellett szerepeljen a dolgozatba, hanem egy eredményeket összefoglaló táblázat kitöltésén alapult. A feladatok megoldására szánt idő, ha a diák jártas ezen típusú feladatok megoldásában, elégséges volt, viszont abban az esetben, ha a diák pluszba kellett még számoljon, sajnos nem volt elegendő a megadott idő, ahhoz, hogy az összes feladatot meg tudja oldani. A javításban résztvevő tanárokkal folytatott beszélgetés során, elmondták, hogy a versenyen megfogalmazott feladatok begyakorlásához nagyrészt a Villányi Attila, ÖTÖSÖM LESZ KÉMIÁBÓL – PÉLDATÁR segítségével készítik fel a diákokat.

A gyakorlati versenyen ebben az évben az I. a, I. b és I. c kategóriás diákok titrálást kaptak, egy szerves kétértékű sav molekulatömegének a meghatározását kellett

meghatározzák, míg a II. a, II. b és II. c kategóriába sorolt diákok ionoknak a meghatározását/ azonosítását kellett elvégezniük.

Az utolsó nap, április 3-án vasárnap, reggel sor került a szóbeli vizsgára is, amelyen az írásbeli vizsgán maximális pontszámot elért első három helyezett diák vett részt. Két kategóriában voltak a szóbeli tételek, IX - osztály esetében az atom szerkezete, izotópok és ezek alkalmazása gyógyászatban, míg a X, XI - osztály esetében a megújuló energiaforrásokról kellett a diákoknak egy 5 perces kiselőadást tartaniuk. A szóbeli vizsga után került sor az ünnepélyes díjkiosztóra, minden kategóriában kiosztották a díjakat a dicséret, illetve az I, II, III helyeknek megfelelően. A felkészítő tanárokat is díjazták, valamint az iskolákat is, ahonnan a díjazott diákok voltak. Az idei versenyen létrehoztak egy új díjat, Pálinkó István emlékdíjat, a nemrég elhunyt szegedi professzor tiszteletére, akinek szívügye volt az Irinyi kémiaverseny, és amely díjat a legjobb szóbeli vizsgára adták ki a szervezők.

A versenyen részt vett hazai diákok:

1a. csoportba

- Szenkovits Ervin a János Zsigmond Unitárius Kollégium, felkészítő tanár Péter Rozália
- Tötös Artúr a János Zsigmond Unitárius Kollégium, felkészítő tanár Péter Rozália

- Király Tamás Gábor a Kölcsey Ferenc Főgimnázium, felkészítő tanár Átyim Erzsébet

Ila. csoportba

- Dobra László Edgár a Nagy Mózes Elméleti Líceum, felkészítő tanár Kovács Zsuzsanna
- Demes Krisztián a Nagy Mózes Elméleti Líceum felkészítő tanár Kovács Zsuzsanna
- Szász Anita a Tamási Áron Gimnázium, felkészítő tanár Tőkés Ildikó
- Vitályos Mátyás a Nagy Mózes Elméleti Líceum, felkészítő tanár Kovács Zsuzsanna

Díjat nyert Dobra László Edgár, akinek ez úton is gratulálunk, természetesen minden diáknak, aki részt vett a versenyen, és minden felkészítő tanárnak.

Dr. Gál Emese
a BBTE Magyar Kémia Intézetének docense